

དུ་བསམས། Thus, [one] thinks, “[I] will hold firmly without transgressing that.”

AUX.:

སེམས་པར་བྱེད། ◦ *caus.* to explain ◦ (vy-ā-√caks): {BCA} vyācaksate ◦ གཞན་དག་གིས་ནི། ཆགས་དང་འཇིགས་མཐའ་ལས་གྲོལ་བས། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཏུ་སེམས་པས་འདི་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་དེ། ཞེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ནི་ཞེན་པའི་གནས་སོ། Other [commentators] explain [this line of verse] like this—by thinking [of it] as being read as “through being liberated from fear and desire”—and hence [state that] because it is a cause of attachment, desire [is] the locus of attachment. {BCA-P}

བསམ་པར་བྱ། ◦ *opt.* to meditate (on) ◦ {PU} dhyāyāt

སེམས་ཤིག ◦ *hon., imp.* to think ◦ གཞན་དུ་མ་སེམས་ཤིག Do not think it was [someone] else! སོམས་ཤིག ◦ *imp.* to think ◦ རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པས་སྟོང་པ་ཅི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོམས་ཤིག Think about how “ultimate truth existing as a pervader of all objects of knowledge,” and “ultimate truth being empty of existing conventionally” could not be anything but contradictory! {RGV-G}

བསམ་པར་བྱོས། ◦ *pass. imp.* to be considered ◦ (√cint): {KD} cintyatām ◦ རྟལས་རྒྱམས་ཀྱིས། །རྒྱ་ཡང་འདིར་ནི་བསམ་པར་བྱོས། Here, the cause, as well, should be considered by the wise. {KD}

བསམ་(པར་)བྱས། ◦ *emph. pt.* to bring to mind ◦ (abhi-pra-√i): {KD} abhipretya (= bsaṃ byas nas) ◦ དངོས་པོ་འགའ་ལ་བསམ་བྱས་ནས། ... Having brought to mind a certain object, ...

COLLOC.:

སྟོ་བར་སེམས། སྟོ་བར་བསམས། སྟོ་བར་བསམ། ◦ to be dismayed; to be discouraged ◦ སྟོ་བར་མ་སེམས་པར་ཞོ་ག་ལུ། Offer your strength without being dismayed. {BCA-K}

ངེས་པར་སེམས། ངེས་པར་བསམས། ངེས་པར་བསམ། ◦ to contemplate ◦ (ni-√dhyai): {VNS} nidhyapayitavya (= nges par bsaṃ par bya); {PW8} nidhyātavyam (= nges par bsaṃ par bgyi); (niḥ-√ci): {PU} niścitya ◦ རིགས་ཀྱི་བྱ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ན་པས་ཇི་ལྟར་རང་གི་སེམས་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱ། O son of good lineage, how should a sick bodhisattva be caused to contemplate his own mind? {VNS} ◦ འདི་ལྟར་ངས་པར་བསམ་པར་བགྱ། [Bodhisattva-mahāsattvas] should contemplate [the perfection of wisdom] in this manner. {PW8} ◦ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རིག་པར་བགྱེད། This bodhisattva-mahāsattva should be known as “one who contemplates the perfection of wisdom.” {PW8}

རྗེས་སུ་སེམས། རྗེས་སུ་བསམས། རྗེས་སུ་བསམ། ◦ to remember ◦ (anu-√smr): {PU} anuśmaraṇa ◦ དེ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ནི་རྗེས་སུ་བསམ་པའོ། Recollecting that [means] remembering [it]. {PU} ཉེ་བར་སེམས། ཉེ་བར་བསམས། ཉེ་བར་བསམ། ◦ to be closely attentive (to) ◦ (upa-ni-√dhyai): {Negi} upanidhyātavyam (= nye bar bsaṃ par bya) ◦ དཔེགས་ཉེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་བསམ་པའོ། “Observing” [means] being closely attentive to.

ཉག་ཏུ་སེམས། ཉག་ཏུ་བསམས། ཉག་ཏུ་བསམ། ◦ to always consider

གཞོན་(པར་)སེམས། གཞོན་(པར་)བསམས། གཞོན་(པར་)བསམ། ◦ to have harmful thoughts ◦ {C, ASA} vyāpadyate (= prahāra-niyamanāt); {MSA} vyāpāda

རྒྱལ་པར་སེམས། རྒྱལ་པར་བསམས། རྒྱལ་པར་བསམ། ◦ to think; to adopt conscious intent (toward); to reflect (upon) ◦ (vi-√bhū): {GST} vibhāwayet; (vi-√cint): {PU} vicintya ◦ ལ་ར་ལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱིས་ནི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་